

Т.М. Болотова, канд. екон. наук, доц. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

І.В. Руденко, канд. екон. наук, доц. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

О.І. Печенка (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСВІД США У РЕАЛІЗАЦІЇ ГОЛОВНИХ ПРОБЛЕМ ПОДОЛАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Сталий розвиток кожної країни є негативним показником її розвитку. Тільки у вересні 2017 року Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР). У доповіді представлені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку.

США задовго до того, як Україна почала звертати увагу на ці питання займалися вирішенням цієї проблеми, тобто подолання сталого розвитку країни. Політики, що займаються проблемами сталого розвитку США та інших країн ООН, ще у 1992 році у Ріо-де-Жанейро погодилися розробити та реалізувати національну стратегію сталого розвитку. Ціль подолання проблем сталого розвитку полягає у поліпшенні кола питань, пов'язаних з усіма базовими секторами економіки країни. До базових секторів економіки США відносяться такі елементи як: соціальна безпека, здоров'я населення країни, медичне обслуговування, освіта, сільське господарство, природні ресурси країни та питання навколишнього середовища. Задачами подолання сталого розвитку країни є оцінка зміни усіх цих показників за деякий період. Необхідно взаємопов'язати їх у деяку комбінацію, яка найбільш ефективно, з точки зору, економічних, екологічних, політичних та соціальних показників, з урахуванням необхідності впровадження інноваційних технологій допоможе країні досягти високого рівня розвитку.

Президентська рада з питань сталого розвитку визначила зв'язок стану навколишнього середовища і як наслідок – здоров'я громадян США, запропонувала шляхи забезпечення високої якості життя своїх громадян за допомогою забезпечення економічного процвітання країни, розглянула питання збереження природних ресурсів країни для забезпечення екологічних вигід для країни. Якщо зберігати природу, то це принесе дивіденди не тільки економічні, а й, насамперед, екологічні, що позитивно відобразяться на здоров'ї громадян країни та майбутніх поколінь. Велике значення приділялося питанням управління бізнесом та забезпечення комфортних умов для громадян та забезпечення здорового суспільства. Якщо суспільство є здоровим, то воно має

можливість проявляти громадську активність у подоланні сталого розвитку держави через ефективне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки і економічного процвітання США. Була визначена необхідність розробки та реалізації політики сталого розвитку, правил поведінки суб'єктів ринку на внутрішньому ринку та на зовнішньому ринку країни.

Щодо питань чисельності населення та освіти у США, то громадяни повинні мати рівне право доступу до освіти, вміти навчатися протягом життя та, як наслідок, забезпечення високого рівня життя, можливості працювати ефективно та мати можливість розуміти концепцію держави щодо сталого розвитку.

Якщо подивитися на обсяги фінансування вищезазначених секторів економіки США, то зрозуміло, що економіка США розвивається дуже стрімкими темпами. Найбільші обсяги фінансування США віддають сфері «Соціальна безпека», на другому місці «Медичне обслуговування», далі йдуть: «Здоров'я», «Освіта», «Сільське господарство» та на останньому місці «Природні ресурси та навколишнє середовище» (табл. 1).

Таблиця 1 – Обсяги фінансування провідних секторів економіки США

Сектор економіки	2007 рік	2012 рік	2017 рік
1. Соціальна безпека	21,7%	20,4%	24,1%
2. Медичне обслуговування	12,1%	13,1%	14,8%
3. Здоров'я	10,1%	10,7%	13,1%
4. Освіта	2,9%	2,8%	2,6%
5. Сільське господарство	1,1%	0,6%	0,5%
6. Природні ресурси та навколишнє середовище	1,1%	1,26%	1,0%

Джерело: складено авторами

Як ми можемо побачити, за 10 років, фінансування на соціальну безпеку, медичне обслуговування та здоров'я збільшились. На інші провідні сектори економіки фінансування знизилось, але не значно. Крім того можна зазначити, що США зараз не має чіткої стратегії сталого розвитку, але питання економічного розвитку держави, питання охорони здоров'я, соціальної безпеки та соціального розвитку держави стоять на перших місцях США.

Крім того, якщо взагалі говорити про шляхи подолання сталого розвитку, то одним з головних показників добробуту держави є такий показник як «Валовий внутрішній продукт (ВВП)». Валовий

внутрішній продукт (ВВП) – один із найважливіших показників розвитку економіки, який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць-резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництв.

Таблиця 2 – Динаміка ВВП США за період 2006-2018 роки

Роки	Рост ВВП, %	ВВП на душу населення, дол. США
2006	▲ 2,9	▲ 43800
2007	▲ 2,1	▲ 48061
2008	▲ 0,4	▲ 48100
2009	▼ -3,1	▼ 46400
2010	▲ 2,4	▲ 47200
2011	▲ 1,6	▲ 48100
2012	▲ 2,3	▲ 49601
2013	▲ 2,2	▲ 53149
2014	▲ 2,8	▲ 54696
2015	▲ 2,7	▲ 56443
2016	▲ 2,4	▲ 57300
2017	▲ 2,2	▲ 60000
2018	▲ 2,9	▲ 62869

Джерело: складено авторами

Якщо проаналізувати динаміку ВВП США та ВВП на душу населення за період з 2006 по 2018 роки (табл. 2), то можливо побачити, що впровадження національної стратегії сталого розвитку дозволило мати дуже високі показники економічного та соціального розвитку країни.

Ми бачимо, що у країні велику увагу приділяють усім питанням, зазначеним в стратегіях сталого розвитку усіх країн світу. Це питання ліквідації злиденності та голоду, запровадження загальної початкової освіти, питання рівності чоловіків і жінок, скорочення наслідків небалої системи медичного обслуговування та охорони здоров'я. Велике значення приділяється питанням екологічної безпеки країни та впровадження інноваційних технологій у сільське господарство. Частково виконуються цілі щодо формування глобального партнерства з метою розвитку економіки США та питання зовнішньоекономічної діяльності.